

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-विविध/बजार विश्लेषक तह:-६ , पद:-अधिकृत (बजार विश्लेषक)
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण:-	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क:-२००
द्वितीय चरण:-	अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क:-३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:-२००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्क	समय
प्रथम	शासन एवं आर्थिक व्यवस्था	१००	४०	विषयगत	१० प्रश्न X ५ अङ्क=५०	३ घण्टा
					५ प्रश्न X १० अङ्क=५०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	४ प्रश्न X ५ अङ्क=२०	३ घण्टा
					६ प्रश्न X १० अङ्क=६०	
					१ प्रश्न X २० अङ्क=२०	

२.द्वितीय चरण:

पूर्णाङ्क:-३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
क) कम्प्युटर सीप परीक्षण	१०	प्रयोगात्मक	२० मिनेट
ख) अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य:-

- प्रशासन/लेखा/कानून/विविध सबै समूहका लागि प्रथम पत्रको पाठ्यक्रम एउटै हुनेछ। तर द्वितीय पत्र सेवा सम्बन्धी विषयको पाठ्यक्रमसेवा/समूह अनुसार फरक फरक हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा तोकिए अनुसार हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणी (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिका हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनुपर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागु भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति: २०८२/०३/२५

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-विविध/बजार विश्लेषक तह:-६ , पद:-अधिकृत (बजार विश्लेषक)
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र :- शासन एवं आर्थिक व्यवस्था
(प्रशासन/लेखा/कानून/विविध सबै समूहका लागि)
खण्ड (क) -६० अङ्क (६ प्रश्न x ५ अंक, ३ प्रश्न x १० अंक)

१. शासन व्यवस्थाका विविध पक्षहरू

- १.१ संविधानवाद र नेपालको संवैधानिक विकास
- १.२ कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिका बीच अन्तरसम्बन्ध, नियन्त्रण र सन्तुलन
- १.३ संवैधानिक अंगहरूको काम, कर्तव्य तथा अधिकार
- १.४ मानव अधिकार र मौलिक हक तथा कर्तव्य
- १.५ कानूनको शासन, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता, समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व तथा सकारात्मक विभेद, सामाजिक न्याय र सुरक्षा
- १.६ सूचनाको हक र पारदर्शिता र जवाफदेहिता, राजनीतिक तटस्थता, प्रतिबद्धता
- १.७ सार्वजनिक नीति निर्माण प्रक्रिया र कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन
- १.८ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, विशेषता, भूमिका र सार्वजनिक सेवा प्रवाह
- १.९ नैतिकता, सदाचार र अनुशासन
- १.१० विद्युतीय शासन (E-Governance)
- १.११ विकास योजना र चालु आवधिक योजना
- १.१२ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सम्बन्ध
- १.१३ योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन
- १.१४ परियोजना विश्लेषण (Project Appraisal) तथा परियोजना व्यवस्थापन
- १.१५ संस्थागत सुशासन र संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व

खण्ड (ख) -४० अङ्क (४ प्रश्न x ५ अंक, २ प्रश्न x १० अंक)

२. आर्थिक व्यवस्था र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध

- २.१ सरकारी लेखा र लेखापरीक्षण
- २.२ आर्थिक बृद्धि तथा आर्थिक विकास
- २.३ आर्थिक विकासका पक्षहरू : कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार, पर्यावरण संरक्षण, वैदेशिक रोजगारी, विप्रेषण, तथा मानव संसाधन
- २.४ विकासमा सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
- २.५ गरिबी निवारण र रोजगारी सृजना
- २.६ दिगो विकास, दीगो विकास लक्ष्यहरू एवं वातावरणीय सवाल
- २.७ विकासमा नागरिकको संलग्नता र साझेदारी विकास
- २.८ विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अन्तर्राष्ट्रिय वित्त संस्था, एशियाली विकास बैंक, द्विपक्षीय सहयोग संस्था सम्बन्धी जानकारी
- २.९ संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका एजेन्सीहरू (UNO and its Agencies), विश्व व्यापार संगठन (WTO), FAO, IFAD, WFP

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड

स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-विविध/बजार विश्लेषक तह:-६ , पद:-अधिकृत (बजार विश्लेषक)

खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- २.१० विश्व व्यापार संगठन (WTO) र अन्तराष्ट्रिय व्यापार प्रणाली
- २.११ युरोपेली संघ (EU), दक्षिण पूर्वी एशियाली राष्ट्रहरूको संगठन (ASEAN), दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय सहयोग संगठन (SAARC), क्षेत्रीय व्यापार प्रणाली SAFTA, BIMSTEC
- २.१२ वैदेशिक सहायता र अन्तराष्ट्रिय सहयोग
- २.१३ प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी (FDI)

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-विविध/बजार विश्लेषक तह:-६ , पद:-अधिकृत (बजार विश्लेषक)
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र :- सेवा सम्बन्धी
(प्रशासन सेवा/विविध समूह अधिकृत (बजार विश्लेषक) पदको लागि)
खण्ड (क) -६० अङ्क

1. **Fundamentals of Management**
 - 1.1 Concept and Foundations of Management.
 - 1.2 Managerial Functions – Planning, Organizing, Controlling; Decision making
 - 1.3 Managerial skills
 - 1.4 Entrepreneurship
 - 1.5 Management of innovation
 - 1.6 Social responsibility and Managerial ethics
 - 1.7 Organizational behavior and change
 - 1.8 Employee morale and productivity
 - 1.9 Contemporary management issues and challenges
2. **Marketing and Marketing Management**
 - 2.1 Marketing: meaning, importance, concepts
 - 2.2 Evolution, need and scope of marketing
 - 2.3 Market segmentation: meaning, requirement, process
 - 2.4 Theory of marketing
 - 2.5 Types of marketing
 - 2.6 Marketing mix/ strategy
 - 2.6.1 Marketing strategy formulation and components of marketing plan
 - 2.6.2 Product: meaning, types, product life cycle, branding
 - 2.6.3 Price: meaning, importance, pricing method
 - 2.6.4 Place: meaning, importance, channels, logistics
 - 2.6.5 Promotion: meaning, objectives, promotion mix
 - 2.7 Basics of marketing management
 - 2.8 Marketing decisions
 - 2.9 Marketing tools and concepts / philosophies
 - 2.10 Services and non-profit marketing
 - 2.11 Ethics in marketing
 - 2.12 Concept of holistic marketing
3. **Customer Satisfaction, Value and Retention**
 - 3.1 Consumer Behavior
 - 3.2 Customer Value and Satisfaction
 - 3.3 Delivery of customer value and satisfaction
 - 3.4 Building customer satisfaction, value and retention
 - 3.5 Societal responsibility and ethics
 - 3.6 Consumer protection and Consumerism
 - 3.7 Customer relationship management
4. **Information for Marketing Decisions**
 - 4.1 Marketing information system
 - 4.2 Market research – scope and process
 - 4.3 Forecasting and demand measurement

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-विविध/बजार विश्लेषक तह:-६ , पद:-अधिकृत (बजार विश्लेषक)
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

5. **Managing integrated marketing Communication.**
 - 5.1 Developing effective communications
 - 5.2 Deciding on the effective communications mix
 - 5.3 Managing and coordinating integrated marketing communications
 - 5.4 Designing and managing marketing channels
 - 5.5 Internet marketing
6. **Production and Operations Management**
 - 6.1 Fundamentals of operations management
 - 6.2 Organizing for production
 - 6.3 Production control
 - 6.4 Supply chain management
 - 6.5 Quality management
 - 6.6 Statistical process control
 - 6.7 Management of service operations
 - 6.8 Role and importance of materials management, value analysis
 - 6.9 Inventory control
 - 6.10 Waste management
7. **Strategic Management**
 - 7.1 Nature and scope of strategic management
 - 7.2 Process of strategic planning and implementation
 - 7.3 SWOT, PEST, ETOP Analysis
 - 7.4 Tools and techniques for strategic analysis
 - 7.5 Management of strategic change

खण्ड (ख) — ४० अङ्क

८. कम्पनी सम्बन्धी संस्थागत जानकारी

- ८.१ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीको परिचय, संगठनात्मक संरचना र कार्यक्षेत्र
- ८.२ साविकमा नेपाल खाद्य संस्थान र नेशनल ट्रेडिङ लिमिटेडले गर्दै आएका कामको सामान्य जानकारी
- ८.३ कम्पनीको व्यापार विविधीकरण, प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता , आन्तरिक तथा बाह्य व्यापारका संभावना
- ८.४ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीको व्यवसायिक योजनाको आवश्यकता र प्रारूप
- ८.५ नेपालमा वस्तु तथा सेवाका गुणस्तर सम्बन्धी मापदण्ड, संस्थागत व्यवस्था, गुणस्तर नियन्त्रण र प्रयोगशाला
- ८.६ कम्पनीले संचालन गर्ने खरिद विक्री, भण्डारण, कुटानी पिसानी, ब्राण्डिङ, प्याकेजिङ, ढुवानी सम्बन्धी विषय
- ८.७ कम्पनीले प्रयोगमा ल्याएको बजारीकरण रणनीति एवं अनलाइन विजिनेस पोर्टल सम्बन्धी जानकारी
- ८.८ चालु आवधिक योजना र चालु आ.व. को नीति तथा कार्यक्रम तथा बजेटमा खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी सम्बन्धी सबालहरू

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड

स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-विविध/बजार विश्लेषक तह:-६ , पद:-अधिकृत (बजार विश्लेषक)

खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ८.९ बजार विश्लेषणका विधि, प्रक्रिया, प्रकार, महत्व र उद्देश्य
- ८.१० माग र आपूर्तिको विश्लेषण, उत्पादन र खपत सम्बन्धी जानकारी
- ८.११ वस्तु आयात तथा सोको सीमावर्ति बजार मूल्य
- ८.१२ खाद्यान्न तथा अन्य वस्तुको प्रचलित बजार मूल्य अध्ययन र विश्लेषण
- ८.१३ ब्राण्डिङ्ग, प्याकेजिङ्ग, गुणस्तर पहिचान र मूल्य समायोजन
- ८.१४ उपभोक्ताको रुचि र खरिद आवश्यकताको पहिचान
- ८.१५ खरिद क्षेत्र र खपत हुन क्षेत्रको पहिचानको अनुसन्धान र पहिचान
- ८.१६ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीका सरोकारवाला, साझेदार तथा सहयोगी निकाय
- ८.१७ नेपालमा खाद्यान्न उत्पादनको वर्तमान अवस्था, माग आपूर्ति तथा बजारीकरणको व्यवस्था
- ८.१८ खाद्य सुरक्षा तथा खाद्य सम्प्रभुता, पौष्टिकता सम्बन्धी अवधारणा, अवस्था तथा कम्पनीको भूमिका

९. सेवासंग सम्बद्ध कानूनी व्यवस्थाहरू

- ९.१ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडको प्रबन्धपत्र र नियमावली
- ९.२ संस्थान ऐन २०२१
- ९.३ कम्पनी ऐन, २०६३
- ९.४ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड कर्मचारी सेवा, शर्त र सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०७९
- ९.५ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड खरिद तथा आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७९
- ९.६ खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर ऐन, २०८१
- ९.७ उपभोक्ता हित संरक्षण ऐन, २०७५ र उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०७६
- ९.८ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ (परिच्छेद १ र २)
- ९.९ आयकर ऐन, २०५८ (परिच्छेद १, ७, ८, १२)
- ९.१० मुलुकी देवानी संहिता, २०७४ करारसम्बन्धी व्यवस्था
- ९.११ नेपाल सरकारको उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति सम्बन्धी नीति सम्बन्धी सामान्य जानकारी

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-विविध/बजार विश्लेषक तह:-६ , पद:-अधिकृत (बजार विश्लेषक)
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
कम्प्युटर सीप परीक्षण प्रयोगात्मक परीक्षा योजना

(Computer Skill Test Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	विषयवस्तु शिर्षक	अङ्क	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०	Devanagari Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		Word processing	२ अङ्क	१० मिनेट
		Presentation System	१ अङ्क	
		Electronic Spreadsheet	१ अङ्क	
		Windows basic, Email and Internet	१ अङ्क	

Contents

1. Windows basic, Email and Internet

- Introduction to Graphical User Interface
- Use & Update of Antivirus
- Concept of virus, worm, spam etc.
- Starting and shutting down Windows
- Basic Windows elements - Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin, etc.
- Concept of file, folder, menu, toolbar
- Searching files and folders
- Internet browsing & searching the content in the web
- Creating Email ID, Using email and mail client tools
- Basic Network troubleshooting (checking network & internet connectivity)

2. Word processing

- Creating, saving and opening documents
- Typing in Devanagari and English
- Copying, Moving, Deleting and Formatting Text
- Paragraph formatting (alignment, indentation, spacing etc.)
- Creating lists with Bullets and Numbering
- Creating and Manipulating Tables
- Borders and Shading
- Creating Newspaper Style Documents Using Column
- Security Techniques of Document
- Inserting header, footer, page number, Graphics, Pictures, Symbols
- Page setting, previewing and printing of documents
- Mail merge

3. Presentation System

- Introduction to presentation application
- Creating, Opening & Saving Slides
- Formatting Slides, Slide design, Inserting header & footer
- Slide Show
- Animation
- Inserting Built-in picture, Picture, Table, Chart, Graphs, and Organization Chart etc.

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-विविध/बजार विश्लेषक तह:-६ , पद:-अधिकृत (बजार विश्लेषक)
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

4. Electronic Spreadsheet

- Organization of Electronic Spreadsheet applications (Cells, Rows, Columns, Worksheet, Workbook and Workspace)
- Creating, Opening and Saving Work Book
- Editing, Copying, Moving, Deleting Cell Contents
- Formatting Cells (Font, Border, Pattern, Alignment, Number , Protection, Margins and text wrap)
- Formatting Rows, Column and Sheets
- Using Formula with Relative and Absolute Cell Reference
- Using Basic Functions (IF, SUM, MAX, MIN, AVERAGE, etc.)
- Sorting and Filtering Data
- Inserting Header and Footer
- Page Setting, Previewing and Printing

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-विविध/बजार विश्लेषक तह:-६ , पद:-अधिकृत (बजार विश्लेषक)
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
अंग्रेजी वा देवनागरी Typing Skill Test को लागि निर्देशन:-

1. देवनागरी Typing Skill Test को लागि १५० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ:-

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	पाउने अंक
५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अंक
५ वा सो भन्दा बढी र ७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.५० अंक
७.५ वा सो भन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.७५ अंक
१० वा सो भन्दा बढी र १२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अंक
१२.५ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.२५ अंक
१५ वा सो भन्दा बढी र १७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अंक
१७.५ वा सो भन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.७५ अंक
२० वा सो भन्दा बढी र २२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अंक
२२.५ वा सोभन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.२५ अंक
२५ वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अंक

2. English Typing Skill Test को लागि २०० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ:-

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	पाउने अंक
६ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अंक
६ वा सो भन्दा बढी र ९ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.५० अंक
९ वा सो भन्दा बढी र १२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.७५ अंक
१२ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अंक
१५ वा सो भन्दा बढी र १८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.२५ अंक
१८ वा सो भन्दा बढी र २१ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अंक
२१ वा सो भन्दा बढी र २४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.७५ अंक
२४ वा सो भन्दा बढी र २७ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अंक
२७ वा सोभन्दा बढी र ३० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.२५ अंक
३० वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अंक

3. अंग्रेजी वा देवनागरी Typing मा दिइएको Text लाई आधार मानी टाइप गरेको Text सँग भिडाई चेक गरिनेछ । दिइएको अंग्रेजी वा देवनागरी Text मा उल्लेखित स्थान बमोजिम परीक्षार्थीहरूले आफ्नो Text मा Punctuation टाइप नगरेको पाइएमा त्यसको शब्दमा गणना गरिने छैन । तत्पश्चात निम्न Formula प्रयोग गरी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट(Correct words/minute) निकालिनेछ ।

Formula:

$$\text{शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct words/minute)} = \frac{(\text{Total words typed} - \text{Wrong words})}{5}$$